С Т А Н О В И Щ Е

от **проф. д-р Събин Иванов Събев**
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **"доцент"** в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“, научна специалност „Управление, криминология и сигурност“

В конкурса за заемане на академичната длъжност "доцент", обявен в Държавен вестник, брой 115 от 30.12.2025 г. и на сайта на ВУАРР – Пловдив за нуждите на катедра „Регионално развитие, агробизнес и туризъм“ в Департамент по икономика и управление, като кандидат участва **асистент доктор Стефчо Маринов Банков**.

1. Кратки биографични данни

Стефчо Маринов Банков е роден на 16.04.1969 г. в гр. Ботевград, обл. София, Република България.

Висше образование: притежава образователно-квалификационна степен „Магистър“ по „Право“ от ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград (2010–2015 г.); образователно-квалификационна степен „Магистър“ по „Философия“ от СУ „Св. Климент Охридски“ (1999–2001 г.); образователно-квалификационна степен „Магистър“ по „Връзки с обществеността“ от ЮЗУ „Неофит Рилски“ (1994–1999 г.).

Образователна и научна степен „Доктор“: придобита през 2017 г. в НВУ „Васил Левски“ – Велико Търново, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“, с дисертационен труд на тема „Възможности за усъвършенстване на противодействието на корупцията в управлението на сектора сигурност“.

Образователна и научна степен „Доктор“: придобита през 2024 г. в АМВР – София, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност

„Криминология“, с дисертационен труд на тема „Криминологична характеристика на корупцията в МВР“.

Професионален опит: д-р Банков притежава дългогодишен професионален опит в системата на МВР (от 2004 г.), както и в структурите на ВКП. В академичен план заема академичната длъжност „асистент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ (2019–2024 г.), хоноруван преподавател в УНСС (2024 г.) и асистент доктор във ВУАРР – Пловдив (от 01.02.2026 г. до момента).

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът **асистент доктор Стефчо Маринов Банков** участва в конкурса с:

– Монографии – **2** броя;
– Доклади – **11** броя;
– Статии – **2** броя;
– Студии – **0** броя;
– Книги (на база на защитен дисертационен труд) – **1** брой.

Монографичният труд „Институционален интегритет и управление на сигурността в контекста на върховенството на закона. Правни, криминологични и управленски измерения на превенцията на корупцията и злоупотребата с власт“ (2026 г., Академично издателство „Талант“, 348 с., ISBN 978-619-203-527-3) представлява обширно и задълбочено научно изследване, в което авторът анализира институционалния интегритет като ключов фактор за устойчивото развитие на държавата, защитата на върховенството на закона и ограничаването на корупционния натиск върху институциите. Трудът обхваща правни, криминологични и управленски измерения на превенцията на корупцията и злоупотребата с власт и представлява съществен научен принос в областта на националната сигурност.

Втората монография „Възможности за усъвършенстване на противодействието на корупцията в управлението на сектор Сигурност“ (2019 г., 228 с., E-ISBN 978-619-7246-23-0) изследва проявленията на корупцията в институциите от сектор „Сигурност“ и анализира факторите, създаващи предпоставки за корупционни практики в системата на публичното управление.

Книгата „Криминологична характеристика на корупцията в МВР“ (2024 г., 208 с., ISBN 978-619-91464-2-2) е на база защитен дисертационен труд и разглежда комплексно проблемите, свързани с корупционните престъпления в системата на МВР.

Научните статии и доклади обхващат широк спектър от теми: развитието на правилото за чисто вътрешно положение в правото на ЕС, прозрачността при обществените поръчки в сигурността и отбраната, миграционния натиск и националната сигурност, борбата с организираната престъпност, специалните разузнавателни средства, криминалния и разузнавателния анализ, ограничаването на субективните права в извънредно положение, широкомащабните информационни системи, системата „Хавала“ и прането на пари, стратегическото управление на корупционния риск в МВР, както и кибербиосигурността.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Публикациите на д-р Банков са представени в рецензирани научни издания и сборници от национални и международни научни форуми. Статията „Fight against Organized Crime in Bulgaria. Legal Problems and the Need to Improve the Interaction between Law Enforcement Agencies“ е публикувана в международно реферирано издание (International conference KNOWLEDGE-BASED ORGANIZATION, eISSN: 2451-3113). Научните трудове на кандидата са цитирани в трудове на други изследователи, което свидетелства за тяхната научна значимост и актуалност.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност

Д-р Стефчо Банков притежава значителен преподавателски опит. Заемал е академичната длъжност „асистент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ (2019–2024 г.), бил е хоноруван преподавател в УНСС (2024 г.) и понастоящем е асистент доктор във ВУАРР – Пловдив. Преподавателската му дейност е насочена към дисциплини в областта на администрацията и управлението, сигурността и отбраната, криминологията и правото. Кандидатът притежава три образователно-квалификационни степени „Магистър“ и две образователни и научни степени „Доктор“, което свидетелства за неговата широка академична подготовка и задълбочена специализация.

4.2. Научна и научно-приложна дейност

Научната дейност на д-р Банков се характеризира с интердисциплинарен подход, съчетаващ достиженията на правната наука, криминологията и теорията на управлението. Основните изследователски направления включват: институционален интегритет и управление на сигурността; противодействие на корупцията и злоупотребата с власт в сектор „Сигурност“; криминологични характеристики на корупцията и организираната престъпност; стратегическо управление на корупционния риск в публичния сектор; правни и управленски аспекти на използването на специални разузнавателни средства; управление на миграционните процеси; развитие на аналитичните и информационните системи в сектор „Сигурност“; нови предизвикателства пред националната сигурност в условията на глобализацията, включително рисковете, свързани с киберсигурността и биосигурността.

Представената научна продукция включва 2 монографии, 1 книга на база на защитен дисертационен труд, 2 научни статии и 11 доклади, публикувани в рецензирани научни издания и сборници от национални и международни научни форуми. Общият обем на представените трудове свидетелства за устойчива и продуктивна научна дейност.

4.3. Внедрителска дейност

Дългогодишният професионален опит на д-р Банков в системата на МВР (от 2004 г.) осигурява пряка връзка между неговите научни изследвания и практиката на правоохранителните органи. Формулираните в научните трудове препоръки за усъвършенстване на противодействието на корупцията, управлението на корупционния риск и институционалния контрол имат потенциал за практическо приложение в институциите от сектор „Сигурност“.

4.4. Приноси (научни, научно-приложни, приложни)

Научните приноси на д-р Банков могат да бъдат систематизирани в следните основни групи:

В областта на научните приноси: разработена е интердисциплинарна научна концепция за институционалния интегритет като ключов фактор за устойчивостта и ефективността на институциите от сектор „Сигурност“; обоснована е теоретичната връзка между институционалния интегритет и

принципа на върховенството на закона; разработен е концептуален модел за управление на сигурността, интегриращ правни, организационни и управленски механизми; извършен е криминологичен анализ на корупцията в институциите на сигурността; разработена е типология на институционалните рискове; обоснована е ролята на кадровата политика като стратегически фактор за институционалната устойчивост; изследвана е ролята на прозрачността като антикорупционен механизъм при обществените поръчки в секторите „Сигурност“ и „Отбрана“.

В областта на научно-приложните приноси: предложен е модел за усъвършенстване на системата за противодействие на корупцията в сектор „Сигурност“; разработени са практически насоки за подобряване на институционалния контрол в системата на МВР; предложени са механизми за управление на корупционния риск в правоохранителните институции; формулирани са препоръки за оптимизиране на взаимодействието между правоохранителните органи; предложени са мерки за повишаване на прозрачността при възлагането на обществени поръчки; разработени са насоки за подобряване на управлението на миграционните процеси; предложени са подходи за интегриране на нови политики за киберсигурност и биосигурност.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Представените за конкурса научни трудове свидетелстват за самостоятелен и оригинален изследователски принос на кандидата. Монографичният труд „Институционален интегритет и управление на сигурността в контекста на върховенството на закона“ (2026 г., 348 с.) е самостоятелна разработка, която представлява значителен научен принос в областта на националната сигурност. В него авторът предлага цялостна и системна концепция за институционалния интегритет, основана на интердисциплинарен подход. Трудът се отличава с ясна структура, задълбочен анализ и обосновани изводи.

В публикациите, подготвени в съавторство, д-р Банков е водещ автор, като личният му принос е свързан с формулирането на основните тези, провеждането на научния анализ и извеждането на заключения и препоръки. Приносите на кандидата са в съответствие с обявения конкурс по професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ и научна специалност „Управление, криминология и сигурност“.

6. Критични бележки

Като критични бележки могат да се посочат следните: по-голямата част от научните статии и доклади са в съавторство, което затруднява прецизната оценка на индивидуалния научен принос на кандидата в отделните публикации. Би могло да се препоръча в бъдещата научна дейност да се увеличи делът на самостоятелните публикации, както и публикуването в международни реферирани и индексирани издания.

По отношение представените публикации в областта на обществените поръчки прави впечатление, че кандидатът е изготвил своите доклади без да направи проучване на съществуващите множество академични публикации в съответната област, а се е ограничил до двама избрани автори. Направените бележки не намаляват общата положителна оценка за научната продукция на кандидата и не поставят под съмнение неговите качества за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Кандидатът асистент доктор Стефчо Маринов Банков отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 9.1 „Национална сигурност“, както и на изискванията на Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите – Пловдив. Кандидатът е допуснат до оценяване по конкурса с решение на научното жури.

7. Заключение

Имайки предвид гореизложеното, предлагам асистент доктор Стефчо Маринов Банков да бъде избран за „доцент“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“, научна специалност „Управление, криминология и сигурност“ за нуждите на катедра „Регионално развитие, агробизнес и туризъм“ в Департамент по икономика и управление.

. Член на журито:

.....

проф. д-р Събин Иванов Събев